

Πάνος Καρβούνης, Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα

Αγαπητοί Φίλοι,

Κάθε γενιά συνδέει το όνομά της και τα χρόνια της με μια τομή στην παγκόσμια ή στην εθνική ιστορία: «είμαστε», λένε, «η γενιά του πολέμου», «η γενιά της δικτατορίας», «η γενιά της αντίστασης», «η γενιά της μεταπολίτευσης», «η γενιά των λουλουδιών», «η γενιά που πάτησε στο φεγγάρι». Υπάρχει κάτι όμως για το οποίο θα μπορούσαν να επαίρονται πολλές γενιές από το 1950 και μετά, αλλά συχνά το προσπερνούν, γιατί έχει καταστεί αυτονόητο και δεδομένο: ότι υπήρξαν όλες γενιές ευρωπαϊκής ειρήνης. Και τούτο οφείλεται στην Ενωμένη Ευρώπη με τις διαδοχικές μορφές που εκείνη έλαβε.

Το λεύκωμα που κρατάτε στα χέρια σας καλύπτει τέσσερις από αυτές τις δεκαετίες ειρήνης τέσσερις δεκαετίες κατά τις οποίες η Ελλάδα συνέδεσε την πορεία της με την πορεία της Ευρώπης κι εγώ τη ζωή μου και την καριέρα μου με τη σχέση αυτή. Τα σκαμπανεβάσματα στην πορεία τα έζησα σχεδόν από την πρώτη στιγμή: αρχικά στο πεδίο της χάραξης πολιτικών σε Γενικές Διευθύνσεις αρμόδιες για θέματα Ενέργειας, Μεταφορών και Επιχειρηματικότητας, στη συνέχεια, από το 2000, στον τομέα της Επικοινωνίας όπου άσκησα καθήκοντα Γενικού Διευθυντή της αντίστοιχης Γενικής Διεύθυνσης και τέλος, ως Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα από το 2010 έως σήμερα.

Στην κοινή αυτή πορεία, η σχέση Ελλάδας – Ευρωπαϊκής Ένωσης, πέρασε, σε σημαντικό βαθμό, μέσα από έναν βασικό διάυλο, αυτόν της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, στην 40^η επέτειο της οποίας είναι αφιερωμένο το παρόν λεύκωμα: προετοιμασία της ένταξης (1976–1981), πρώτη δεκαετία προσαρμογής (1981–1991), προσπάθεια αφομοίωσης των ευρωπαϊκών ρόλων και πορεία προς το ευρώ (1991–2001), ευρωπαϊκή "κανονικότητα" – που κυοφορούσε ωστόσο νέα προβλήματα (2001–2011) έως "τα χρόνια της κρίσης" και των κοινών προσπαθειών εξόδου από αυτήν (2011–2016). Όλο αυτό το διάστημα, η Αντιπροσωπεία αποτέλεσε βασικό συνδετικό κρίκο και κανάλι αδιάλειπτης, αμφίδρομης επικοινωνίας.

Για ποιό λόγο όμως μπήκε η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Τι προσδοκούσαν οι εμπνευστές αυτής της ιδέας; Πιστεύω ότι η κίνηση αυτή εκπορεύτηκε αφενός από την ανάγκη σταθεροποίησης του δημοκρατικού πολιτεύματος και εξασφάλισης της ειρήνης και της ασφάλειας σε μια χώρα που η μοίρα την έριξε σε μια «καυτή γεωγραφική γειτονιά» και αφετέρου από τον πόθο η χώρα αυτή να αναπτυχθεί, να ευημερήσει, να σταθεί στα πόδια της. Παιδί της δικτατορίας κι εγώ, παρακολούθησα από κοντά την αρχή και την εξέλιξη μιας μακράς περιόδου δημοκρατικής ομαλότητας, χάρη και στον ευρωπαϊκό παράγοντα. Την ειρήνη και την ασφάλεια είχαμε την ευκαιρία να τις αντιληφθούμε από πρώτο χέρι όταν, στις αρχές του 1990, ενώ η γειτονιά μας φλεγόταν, εμείς παραμείναμε προστατευμένοι στους κόλπους της ευρωπαϊκής οικογένειας. Όσον αφορά στην ανάπτυξη, και αυτήν τη ζήσαμε, αλλά κάπως μονόπλευρα, όπως αποδείχτηκε από την κρίση των τελευταίων ετών, που ανέδειξε ό,τι στρεβλό υπήρχε στην επιφανειακή ευημερία μας. Στην πραγματικότητα, για πολλά χρόνια αποκομίσαμε μεν τεράστια οφέλη από τη συμμετοχή μας στην ΕΕ, αμελήσαμε όμως να οικοδομήσουμε ένα αληθινά σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος, με τις υποχρεώσεις και τις δομές που αυτό συνεπάγεται. Και αντί με τους ποταμούς ευρωπαϊκών πόρων που έρρευσαν στη χώρα μας να δομήσουμε μian ανταγωνιστική οικονομία που να αξιοποιεί τα συγκριτικά μας πλεονεκτήματα, δανειστήκαμε αλόγιστα για να εισάγουμε κάθε είδους

προϊόντα και υπηρεσίες που πάψαμε να παράγουμε. Ακούσαμε τις Σειρήνες και, σε αντίθεση με τον Οδυσσέα, δεν φτάσαμε ποτέ πραγματικά στην Ιθάκη. Όμως η Ευρώπη, η Ένωση, δεν μας εγκατέλειψε ποτέ. Κι ελπίζω πώς ξεφυλλίζοντας αυτό το λεύκωμα, θα συνειδητοποιήσετε κι εσείς ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει στηρίξει αδιάλειπτα την Ελλάδα για τέσσερεις και πλέον δεκαετίες. Όχι ότι η Ευρώπη και, πολύ περισσότερο, η Ένωση υπήρξαν πάντα επιτυχείς στη διαχείριση καταστάσεων. Μέσα από τις κρίσεις όμως, και η Ευρωπαϊκή Ένωση έμαθε, εξελίχτηκε, θωρακίστηκε και μαζί της κι εμείς. Και η κοινή ιστορία μας συνεχίζεται...

Δεν θα ήθελα ωστόσο να κλείσω αυτό το κείμενο χωρίς να αναφερθώ στους ανθρώπους: σ' εκείνους που συνέδεσαν την καριέρα και τη ζωή τους ολόκληρη με την εξέλιξη της σχέσης Ευρωπαϊκής Ένωσης – Ελλάδας, από τους Ευρωπαίους Επιτρόπους έως το πιο «χαμηλόβαθμο» ιεραρχικά στέλεχος. Στις ιστορίες και στις αναμνήσεις τους στηρίχτηκε σε μεγάλο βαθμό η συγγραφή του λευκόματος —οι περισσότεροι από αυτούς είναι Έλληνες μεν, Ευρωπαίοι αξιωματούχοι δε. Δεν θα ήταν υπερβολή να πει κανείς ότι για τους ανθρώπους αυτούς η κοινή πορεία Ευρωπαϊκής Ένωσης – Ελλάδας υπήρξε η ίδια τους η ζωή. Τις καλές εποχές, εκείνοι ήταν οι πρώτοι παραλήπτες των συγχαρητηρίων και του ενθουσιασμού· τις δύσκολες μέρες, αυτοί οι ίδιοι άκουσαν πρώτοι τις επικρίσεις, και πάλεψαν για να διατηρήσουν τους δεσμούς άρρηκτους και το σκάφος σταθερό στην πορεία του. Το παρόν λεύκωμα δεν είναι μόνον η ιστορία Ευρώπης–Ελλάδας, είναι η ζωή ανθρώπων που πάλεψαν και παλεύουν για να δρέψει η χώρα τους καλύτερους και ωριμότερους καρπούς αυτής της σχέσης.

Καλή ανάγνωση!